

Świadczenia dla rodziny z ZUS

Program Aktywny Rodzic

Świadczenie wychowawcze 800+

Program Dobry Start 300+

ZUS

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Spis treści

Co to jest program Aktywny Rodzic	5
Kto może skorzystać z programu Aktywny Rodzic.....	5
Świadczenie aktywni rodzice w pracy	5
Komu przysługuje świadczenie	5
Na kogo przysługuje świadczenie	6
Ile wynosi świadczenie.....	11
Kiedy świadczenie nie przysługuje	12
Kiedy złożyć wniosek.....	12
Gdzie i jak złożyć wniosek.....	12
Jakie dokumenty dołączyć do wniosku	12
Na jaki okres ustalamy prawo do świadczenia.....	13
Jak wypłacamy świadczenie	13
Podstawa prawna	13
Świadczenie aktywnie w żłobku	14
Na kogo przysługuje świadczenie	14
Ile wynosi świadczenie.....	15
Komu wypłacamy świadczenie.....	16
Kiedy świadczenie nie przysługuje	16
Kiedy złożyć wniosek.....	17
Gdzie i jak złożyć wniosek.....	17
Jakie dokumenty dołączyć do wniosku	17
Od kiedy ustalamy prawo do świadczenia	18
Jak wypłacamy świadczenie	18
Podstawa prawna	18
Świadczenie aktywnie w domu	19
Komu przysługuje świadczenie	19
Na kogo przysługuje świadczenie	19
Ile wynosi świadczenie.....	19
Kiedy świadczenie nie przysługuje	20
Gdzie i jak złożyć wniosek.....	21
Jakie dokumenty dołączyć do wniosku	21
Kiedy złożyć wniosek.....	21

Na jaki okres ustalamy prawo do świadczenia.	21
Jak wypłacamy świadczenie.	22
Podstawa prawna.	22
Świadczenie wychowawcze 800+.	22
Kto otrzyma świadczenie.	22
Kiedy świadczenie nie przysługuje.	23
Co z cudzoziemcami.	23
Od kiedy przysługuje świadczenie.	24
Ile wynosi świadczenie.	25
Gdzie i jak złożyć wniosek.	25
Jakie dokumenty dołączyć do wniosku.	26
Kiedy dostaniesz świadczenie.	27
Podstawa prawna.	27
Program Dobry Start 300+.	27
Kto otrzyma świadczenie.	27
Kiedy złożyć wniosek.	29
Gdzie i jak złożyć wniosek.	29
Jakie dokumenty dołączyć do wniosku.	30
Kiedy dostaniesz świadczenie.	31
Podstawa prawna.	31
Dodatkowe informacje o świadczeniach dla rodziny.	31
Kiedy sami założymy Ci profil na PUE/eZUS.	31
Jak Cię poinformujemy o przyznaniu świadczenia.	32
Kiedy wydamy decyzję.	32
Jak możesz odwołać się od decyzji.	32
Jak się z Tobą skontaktujemy.	32
Gdzie otrzymasz pomoc.	33
NFZ radzi.	33

Co to jest program Aktywny Rodzic

Program Aktywny Rodzic dotyczy wsparcia dla rodziców dzieci do 3 lat. Ma ułatwić rodzicom i opiekunom pogodzenie zadań związanych z rodzicielstwem i aktywnością zawodową. Obowiązuje od 1 października 2024 r.

Z programu Aktywny Rodzic możesz otrzymać następujące świadczenia:

- świadczenie aktywni rodzice w pracy – nowe,
- świadczenie aktywnie w żłobku – od 1 października 2024 r. zastępuje dofinansowanie do żłobka,
- świadczenie aktywnie w domu – od 1 października 2024 r. zastępuje rodzinny kapitał opiekuńczy.

WAŻNE!

Na to samo dziecko za dany miesiąc możemy wypłacić tylko jedno ze świadczeń.

Realizacją tych świadczeń, czyli ich przyznawaniem i wypłatą, zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Kto może skorzystać z programu Aktywny Rodzic

Świadczenia z programu Aktywny Rodzic przysługują Ci, jeśli mieszkasz w Polsce i jesteś rodzicem lub opiekunem dziecka lub dzieci do 3 lat oraz jesteś:

- obywatelem polskim,
- obywatelem UE/EFTA lub Wielkiej Brytanii,
- obywatelem innego kraju, jeśli spełniasz warunek legalnego pobytu w Polsce na podstawie karty pobytu z dostępem do rynku pracy albo na podstawie innego dokumentu potwierdzającego legalny pobyt i dostęp do rynku pracy.

WAŻNE!

Masz już przyznane prawo do rodzinnego kapitału opiekuńczego lub dofinansowanie do żłobka na okres po 30 września 2024 r.? Sprawdź na www.zus.pl, na jakich zasadach mogą Ci przysługiwać świadczenia z programu Aktywny Rodzic.

Świadczenie aktywni rodzice w pracy

Komu przysługuje świadczenie

Świadczenie aktywni rodzice w pracy przysługuje Ci, jeśli jesteś aktywnym zawodowo:

- rodzicem (matką albo ojcem), z którym dziecko wspólnie mieszka i pozostaje na jego utrzymaniu,

- opiekunem faktycznym dziecka (czyli faktycznie się nim opiekujesz i masz złożony wniosek do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka),
- rodziną zastępczą,
- osobą, która prowadzi rodzinny dom dziecka.

Świadczenie to przysługuje na wniosek i mogą go złożyć tylko wymienione osoby [1].

Co z obywatelami Ukrainy

Świadczenie aktywni rodzice w pracy nie przysługuje obywatelom Ukrainy ze statusem UKR, którzy przybyli do Polski w związku z działaniami wojennymi.

Na kogo przysługuje świadczenie

Świadczenie aktywni rodzice w pracy przysługuje na każde dziecko w wieku od 12 do 35 miesiąca życia.

Dokładnie liczy się to następująco: od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko skończyło 12 miesiąc, do ostatniego dnia miesiąca przed tym, w którym dziecko skończy 36 miesiąc.

Świadczenie nie przysługuje, jeśli dziecko uczęszcza do żłobka, przedszkola, klubu dziecięcego lub jest pod opieką dziennego opiekuna.

Co z dziećmi z niepełnosprawnością

Świadczenie może być wyższe, jeżeli dziecko ma orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami:

- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz
- konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

WAŻNE!

Do wniosku nie musisz załączać tego orzeczenia, ponieważ dane o nim pobierzemy z systemu EKSMOoN prowadzonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS). We wniosku wpisz numer orzeczenia (znajduje się w jego lewym górnym rogu). Istotny jest każdy znak tego numeru, dlatego podaj go w identycznej formie, w jakiej widnieje na orzeczeniu (ważne są również kropki i inne znaki interpunkcyjne).

Co z dziećmi w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka

Na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka świadczenie aktywni rodzice w pracy przysługuje wyłącznie aktywnej zawodowo osobie pełniącej funkcję rodziny zastępczej albo aktywnej zawodowo osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka [2].

Jakie są wymagania dotyczące aktywności zawodowej

Jakie rodzaje aktywności zawodowej uprawniają do świadczenia

Świadczenie aktywni rodzice w pracy przysługuje Ci, jeśli jesteś osobą aktywną zawodowo, czyli przede wszystkim:

1) masz ubezpieczenia emerytalne i rentowe [3], a więc:

- pracujesz na podstawie umowy o pracę,
- wykonujesz pracę nakładczą,
- pracujesz na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, oraz jeśli współpracujesz z taką osobą,
- prowadzisz pozarolniczą działalność lub współpracujesz przy jej prowadzeniu,
- jesteś członkiem rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych,
- jesteś posłem lub senatorem, który pobiera uposażenie,
- jesteś osobą duchowną,
- pobierasz stypendium: doktoranckie, sportowe, dla słuchaczy Krajowej Szkoły Administracji Publicznej;

2) masz ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników ustawowo (tzw. obowiązkowe ubezpieczenie w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – KRUS) albo przez co najmniej 12 miesięcy bez przerwy na swój wniosek (tzw. dobrowolne ubezpieczenie w KRUS);

3) pracujesz w służbach mundurowych, na podstawie stosunku służbowego (żołnierze zawodowi, policjanci, funkcjonariusze Agencji Wywiadu, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Celno-Skarbowej, Służby Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej, sędziowie, prokuratorzy, aplikanci Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury);

4) pobierasz:

- zasiłek macierzyński,
- zasiłek chorobowy (w tym zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego),
- zasiłek opiekuńczy,

- zasiłek wyrównawczy (w tym zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego),
- świadczenie rehabilitacyjne (w tym świadczenie z ubezpieczenia wypadkowego),
- wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy na podstawie Kodeksu pracy.

WAŻNE!

Kiedy pobierasz zasiłek lub świadczenie po ustaniu tytułu do ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego (czyli np. pobierasz zasiłek macierzyński po ustaniu zatrudnienia) oraz gdy podlegasz ubezpieczeniom wyłącznie z tytułu urlopu wychowawczego, nie możemy uznać, że jesteś aktywna bądź aktywny zawodowo.

Jaki jest minimalny poziom aktywności zawodowej, który uprawnia do świadczenia

Aby otrzymać świadczenie, musisz wykazać **minimalny poziom przychodów**, od których opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (minimalny poziom podstawy wymiaru składki). Dotyczy to Ciebie oraz osoby, z którą wspólnie wychowujesz dziecko.

Jeśli wychowujesz dziecko wspólnie z drugą osobą

Jeśli jesteś rodzicem lub opiekunem, to jako osobę, z którą wspólnie wychowujesz dziecko, możesz wskazać:

- drugiego rodzica dziecka,
- małżonka,
- inną osobę, z którą zgodnie z oświadczeniem mieszkasz i wychowujesz dziecko (np. partnera).

Świadczenie przysługuje, jeśli oboje rodzice/opiekunowie osiągają przychód, którego podstawa wymiaru składek wynosi co najmniej 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę (tzw. warunek łączonego poziomu aktywności zawodowej). Informację o aktualnej wysokości minimalnego wynagrodzenia znajdziesz na www.zus.pl w zakładce Baza wiedzy – Składki, wskaźniki, odsetki.

Dodatkowo podstawa, od której opłacane są składki każdej z tych osób, nie może być niższa od:

- 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w okresie, na który jest ustalane prawo do świadczenia,
- 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym okresie, na który jest ustalane prawo do świadczenia – w przypadku osób, które prowadzą pozarolniczą działalność na preferencyjnych zasadach (korzystają z ulg: preferencyjne składki, ulga na start, mały ZUS plus).

Jeśli wychowujesz dziecko samodzielnie

Jeżeli samodzielnie wychowujesz dziecko, wówczas świadczenie przysługuje Ci pod warunkiem, że podlegasz ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od podstawy wynoszącej co najmniej 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Jak ustalamy, czy poziom Twojej aktywności zawodowej jest wystarczający

Aby ustalić prawo do świadczenia aktywni rodzice w pracy, przyjmujemy, że:

- jeśli podlegasz ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym w ZUS (np. jesteś pracownikiem, zleceniobiorcą, prowadzisz działalność gospodarczą i opłacasz składki, w tym preferencyjne składki przez 24 miesiące i mały ZUS plus) – uwzględniamy podstawę wymiaru, od której opłacane są składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe;
- jeśli podlegasz ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników lub pozostajesz w stosunku służbowym (służby mundurowe, sędziowie, prokuratorzy) – spełniasz warunek osiągnięcia przychodu w wysokości 100% minimalnego wynagrodzenia;
- jeśli prowadzisz działalność gospodarczą i korzystasz z ulgi na start (czyli nie podlegasz ubezpieczeniom społecznym przez 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej) – spełniasz warunek opłacania składek od podstawy stanowiącej 30% minimalnego wynagrodzenia;
- jeśli pobierasz zasiłek (macierzyński, chorobowy, opiekuńczy), świadczenie rehabilitacyjne albo wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy na podstawie przepisów Kodeksu pracy – podstawa wymiaru składek jest taka, jaka byłaby przyjęta, gdyby zasiłek, świadczenie lub wynagrodzenie nie były pobierane w tym okresie, czyli ostatnio przyjęta do obliczenia składek;
- jeżeli nie jest możliwe ustalenie podstawy wymiaru składek w ten sposób, za podstawę tę przyjmuje się kwotę zasiłku, świadczenia albo wynagrodzenia;
- jeśli pobierasz zasiłek wyrównawczy – przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględniamy kwotę tego zasiłku.

PRZYKŁAD 1

Ojciec dziecka złożył wniosek o świadczenie aktywni rodzice w pracy. Ojciec wychowuje dziecko wspólnie z jego matką. Oboje pracują na umowę o pracę. Ojciec otrzymuje 350% minimalnego wynagrodzenia za pracę, natomiast matka pracuje na 1/3 etatu i zarabia 40% minimalnego wynagrodzenia.

Rodzice spełniają warunek łącznej aktywności zawodowej – ich łączna podstawa wymiaru składek jest większa niż 100% minimalnego wynagrodzenia.

Matka nie spełnia jednak warunku minimalnej aktywności zawodowej jednego z rodziców (tzw. warunek indywidualnej aktywności zawodowej). Jej wynagrodzenie jest niższe od kwoty stanowiącej 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, więc prawo do świadczenia nie przysługuje.

PRZYKŁAD 2

Matka samodzielnie wychowująca córkę złożyła wniosek o świadczenie aktywni rodzice w pracy. Matka pracuje na umowę zlecenie. Wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek wynosi 120% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Matka spełnia warunek minimalnego poziomu aktywności zawodowej, który jest przewidziany dla osoby samodzielnie wychowującej dziecko. Prawo do świadczenia jej przysługuje.

PRZYKŁAD 3

Matka samodzielnie wychowująca córkę złożyła wniosek o świadczenie aktywni rodzice w pracy. Matka prowadzi pozarolniczą działalność, od której opłaca składki na ubezpieczenia społeczne od preferencyjnej podstawy wymiaru, czyli 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Matka nie spełnia warunku minimalnego poziomu aktywności zawodowej, który jest przewidziany dla osoby samodzielnie wychowującej dziecko, czyli 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Prawo do świadczenia nie przysługuje.

PRZYKŁAD 4

Matka złożyła wniosek o świadczenie aktywni rodzice w pracy na córkę, którą wychowuje wspólnie z ojcem dziecka.

Matka pracuje na 1/2 etatu i jej wynagrodzenie, od którego opłacane są składki, wynosi 60% minimalnego wynagrodzenia.

Ojciec dziecka prowadzi działalność gospodarczą i korzysta z ulgi na start, czyli w jego sytuacji podstawa wymiaru składek wynosi 30% minimalnego wynagrodzenia.

Warunek indywidualnej aktywności zawodowej spełnia każde z rodziców.

Rodzice nie spełniają jednak warunku łącznej aktywności zawodowej, ponieważ łączna podstawa wymiaru składek w ich przypadku wynosi 90% minimalnego wynagrodzenia w miesiącu. Prawo do świadczenia nie przysługuje.

Co z przerwą w aktywności zawodowej

Jeśli pobierasz świadczenie i ty albo osoba, która wspólnie z Tobą wychowuje dziecko, przestajecie spełniać warunki dotyczące aktywności zawodowej, świadczenie przysługuje do końca następnego miesiąca po tym, w którym te warunki nie są spełnione.

Możesz skorzystać z tej zasady dwa razy, w ciągu dwóch lat, kiedy świadczenie przysługuje na dziecko [4].

PRZYKŁAD 5

Ojciec pobiera świadczenie aktywni rodzice w pracy na syna. Zostało ono przyznane od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. Ojciec wychowuje syna wspólnie z matką dziecka. Ojciec jest pracownikiem i otrzymuje 250% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Matka prowadzi firmę, z której opłaca składki na ubezpieczenia społeczne od 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Od 1 lipca 2025 r. matka zakończyła prowadzenie firmy.

W tej sytuacji ojciec zachowuje prawo do świadczenia do 31 sierpnia 2025 r. (do końca miesiąca następującego po miesiącu, w którym matka nie spełnia warunku aktywności zawodowej).

Ile wynosi świadczenie

Świadczenie aktywni rodzice w pracy przysługuje Ci w wysokości:

- 1) **1500 zł miesięcznie** na dziecko,
- 2) **1900 zł miesięcznie** – jeżeli dziecko ma orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami:
 - konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz
 - konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Miesięczna kwota świadczenia jest niepodzielna. Oznacza to, że przysługuje Ci ono w pełnej wysokości, także w przypadku, gdy prawo do świadczenia powstało w trakcie miesiąca, np.:

- w sytuacji, gdy rodzic/opiekun rozpoczął aktywność zawodową w trakcie miesiąca (ale spełnił od tego miesiąca warunek minimalnego poziomu aktywności zawodowej),
- w sytuacji, gdy dziecko zostało przyjęte do rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka w połowie lub pod koniec miesiąca, ponieważ prawo przysługuje od dnia faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej/rodzinnym domu dziecka.

Gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, **jest pod opieką naprzemienną** obydwojga rodziców, kwotę świadczenia aktywni rodzice w pracy ustalają się każdemu z rodziców w połowie wysokości, czyli odpowiednio: 750 zł albo 950 zł miesięcznie.

Od świadczenia nie pobiera się:

- zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych,
- składek na ubezpieczenia społeczne,
- składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Świadczenie nie podlega egzekucji administracyjnej i komorniczej.

Kiedy świadczenie nie przysługuje

Świadczenie nie przysługuje, jeżeli:

- dziecko uczęszcza do żłobka lub klubu dziecięcego albo jest pod opieką dziennego opiekuna – w takim przypadku można ubiegać się o świadczenie aktywnie w żłobku lub aktywnie w domu,
- dziecko uczęszcza do przedszkola – w takim przypadku można ubiegać się o świadczenie aktywnie w domu,
- rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej,
- Tobie lub członkowi Twojej rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia aktywni rodzice w pracy (nie dotyczy to świadczeń z państw UE/EFTA oraz Wielkiej Brytanii).

Kiedy złożyć wniosek

Wniosek o świadczenie aktywni rodzice w pracy możesz złożyć najwcześniej w miesiącu, w którym dziecko skończy 12 miesięcy. Jeśli złożysz wniosek w kolejnych miesiącach, przyznamy Ci świadczenie od miesiąca, w którym złożysz wniosek.

Gdzie i jak złożyć wniosek

Wniosek możesz złożyć do nas tylko elektronicznie przez:

- Platformę Usług Elektronicznych (PUE)/eZUS,
- aplikację mobilną mZUS,
- portal Emp@tia na stronie empatia.mpips.gov.pl,
- swój bank, jeśli uruchomił taką usługę.

Nie rozpatrzemy wniosków złożonych w formie papierowej.

Jakie dokumenty dołączyć do wniosku

Dla rodziców z opieką naprzemienną

Dołącz do wniosku prawomocne orzeczenie sądu potwierdzające opiekę naprzemienną.

Dla cudzoziemców

Dołącz do wniosku dokument potwierdzający legalny pobyt w Polsce wraz z dostępem do rynku pracy (np. karta pobytu z dostępem do rynku pracy).

Może to być:

- karta pobytu – na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy o cudzoziemcach,
- karta pobytu i decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt na terytorium Polski lub inny dokument, który uprawnia Cię do pobytu i pracy w Polsce.

Dla opiekuna faktycznego

Dołącz do wniosku zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka – zaświadczenie to musi zawierać datę wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka.

Dla osoby sprawującej pieczę zastępczą (rodzic zastępczy, rodzinny dom dziecka)

Dołącz do wniosku zaświadczenie powiatowego centrum pomocy rodzinie o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka wraz z datą umieszczenia w pieczy.

Na jaki okres ustalamy prawo do świadczenia

Prawo do świadczenia aktywni rodzice w pracy ustalamy na okres między pierwszym dniem miesiąca, w którym dziecko skończyło 12. miesiąc, a ostatnim dniem miesiąca przed tym, w którym dziecko skończy 36. miesiąc, czyli do 35. miesiąca.

Prawo do świadczenia aktywni rodzice w pracy ustalamy raz na cały okres, na jaki należy się świadczenie od miesiąca, w którym wpłynął wniosek.

Jak wypłacamy świadczenie

Świadczenie **aktywni rodzice w pracy** przekazujemy na rachunek bankowy, który podasz we wniosku.

Podstawa prawna

- [1] Art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz.U. z 2024 r. poz. 858, z późn. zm.).

[2] Art. 9 ust. 2 ustawy Aktywny rodzic.

[3] Art. 7 pkt 2 lit. a) ustawy Aktywny rodzic.

[4] Art. 11 ust. 1 i 4 ustawy Aktywny rodzic.

Świadczenie aktywnie w żłobku

Komu przysługuje świadczenie

Świadczenie aktywnie w żłobku przysługuje Ci, jeśli jesteś:

- 1) rodzicem (matką albo ojcem),
- 2) opiekunem prawnym,
- 3) osobą, której sąd powierzył opiekę nad dzieckiem, czyli:
 - jesteś rodzicem zastępczym,
 - prowadzisz rodzinny dom dziecka,
 - sprawujesz pieczę bieżącą nad dzieckiem powierzoną orzeczeniem sądu,
 - wystąpiłeś do sądu o przysposobienie dziecka i sąd powierzył Ci opiekę do czasu zakończenia procesu adopcji,
 - jesteś dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego,
 - jesteś opiekunem tymczasowym (w przypadku obywateli Ukrainy).

Świadczenie to przysługuje na wniosek i mogą go złożyć tylko wymienione osoby [1].

Co z obywatelami Ukrainy

Świadczenie aktywnie w żłobku przysługuje obywatelom Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z działaniami wojennymi, jeżeli przebywali legalnie w Polsce jako osoby ze statusem „UKR” nieprzerwanie przez co najmniej 365 dni. Warunek ten dotyczy również dziecka obywatela Ukrainy, które ma status „UKR” (dotyczy obywateli Ukrainy, którzy mogą uzyskać prawo do tego świadczenia na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 6 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy).

Na kogo przysługuje świadczenie

Świadczenie przysługuje na dzieci, które uczęszczają do żłobka lub klubu dziecięcego (znajdującego się w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych) albo są objęte opieką opiekuna dziennego (znajdującego się w wykazie opiekunów dziennych).

Informacje o okresie uczęszczania dziecka do placówki oraz kwocie miesięcznej opłaty za placówkę ZUS pozyskuje elektronicznie z rejestru żłobków i wykazu dziennych opiekunów prowadzonego przez

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), zasilanego danymi co miesiąc przez placówki.

Świadczenie przysługuje na dofinansowanie kosztów objęcia dziecka opieką w żłobku, klubie dziecięcym albo sprawowaną przez dziennego opiekuna. Zastąpi ono dotychczasowe dofinansowanie do żłobka, do którego prawo powstało przed 1 października 2024 r.

Świadczenie przysługuje do końca roku szkolnego, w którym dziecko skończy 3 lata, a gdy objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym jest niemożliwe lub utrudnione – do końca roku szkolnego, w którym dziecko kończy 4 lata.

Nie ma początkowego wieku dziecka, od którego przysługiwałoby świadczenie. Warunkiem jest uczęszczanie dziecka do placówki i potwierdzenie tego w rejestrze żłobków albo w wykazie dziennych opiekunów.

Świadczenie przysługuje bez względu na dochód w rodzinie.

Ile wynosi świadczenie

Świadczenie przysługuje w wysokości:

- 1) **do 1500 złotych miesięcznie** na dziecko,
- 2) **do 1900 złotych miesięcznie** – jeżeli dziecko ma orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami:
 - konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz
 - konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji– **nie więcej jednak niż wysokość opłaty rodzica** za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.

Gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców, kwotę świadczenia ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy świadczenia. Nie może to być więcej niż wysokość przypadającej na danego rodzica miesięcznej opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.

Od świadczenia nie pobiera się:

- zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych,
- składek na ubezpieczenia społeczne,
- składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Świadczenie nie podlega egzekucji administracyjnej i komorniczej.

Ile wyniesie świadczenie za dany miesiąc, jeśli dziecko zacznie uczęszczać do placówki w trakcie miesiąca

Miesięczna kwota świadczenia aktywnie w żłobku nie zależy od dnia, w którym dziecko zaczęło uczęszczać do placówki.

PRZYKŁAD 1

20 listopada 2024 r. ojciec złożył wniosek o świadczenie aktywnie w żłobku na córkę, która chodzi do żłobka od 5 listopada 2024 r. Placówka podała do rejestru opłatę za pobyt w żłobku w wysokości 1000 zł za listopad 2024 r. Zgodnie z regulaminem tej placówki opłata nie jest obniżana za niepełny miesiąc. Ojcu przysługuje prawo do świadczenia od 5 listopada 2024 r., czyli od dnia, w którym córka zaczęła chodzić do żłobka. Za listopad 2024 r. świadczenie zostanie wypłacone w wysokości 1000 zł.

PRZYKŁAD 2

20 listopada 2024 r. ojciec złożył wniosek o świadczenie aktywnie w żłobku na córkę, która chodzi do żłobka od 15 listopada 2024 r. Placówka podała do rejestru opłatę za pobyt w żłobku w wysokości 500 zł za listopad 2024 r. Zgodnie z regulaminem tej placówki opłata za niepełny miesiąc jest obniżana i wyniosła w tym miesiącu 500 zł, za to w następnym będzie to 1000 zł. Ojcu przysługuje prawo do świadczenia od 15 listopada 2024 r., czyli od dnia, w którym córka zaczęła chodzić do żłobka. Za listopad 2024 r. świadczenie zostanie wypłacone w wysokości 500 zł, a za grudzień – 1000 zł.

Komu wypłacamy świadczenie

Świadczenie aktywnie w żłobku nie jest wypłacane rodzicowi/opiekunowi dziecka. Świadczenie to **przekazujemy na rachunek bankowy podmiotu**, który prowadzi żłobek, klub dziecięcy, zatrudnia dziennego opiekuna lub na konto bankowe dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek [2].

Gdy świadczenie zostało już wypłacone, a w danym miesiącu zmieniła się wysokość opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, różnica jest rozliczana w wypłacie za kolejne miesiące. Rozliczenie nie wymaga wydania decyzji [3].

Kiedy świadczenie nie przysługuje

Świadczenie aktywnie w żłobku nie przysługuje, kiedy opłata za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna jest wyższa niż ustawowo określony maksymalny koszt pobytu dziecka w takiej placówce. Od 1 kwietnia 2025 r. do 31 marca 2026 r. limit ten wynosi 2200 zł [4]. Limity te są ogłaszane w „Monitorze Polskim”, w obwieszczeniu ministra rodziny, do 31 marca danego roku na okres od 1 kwietnia danego roku do 31 marca następnego roku.

Kiedy złożyć wniosek

Wniosek o świadczenie aktywnie w żłobku możesz złożyć najwcześniej w dniu, w którym dziecko zacznie uczęszczać do żłobka lub klubu dziecięcego albo trafi pod opiekę dziennego opiekuna.

Jeśli złożysz wniosek w ciągu 2 miesięcy, od kiedy dziecko zaczęło uczęszczać do placówki, prawo do świadczenia uzyskasz od tego dnia [5].

Gdzie i jak złożyć wniosek

Wniosek możesz złożyć do nas wyłącznie elektronicznie przez:

- PUE/eZUS,
- aplikację mobilną mZUS,
- portal Emp@tia na stronie empatia.mpips.gov.pl,
- swój bank, jeśli uruchomił taką usługę.

Nie rozpatrzemy wniosków złożonych w formie papierowej.

Jakie dokumenty dołączyć do wniosku

Dla rodziców z opieką naprzemienną

Dołącz do wniosku prawomocne orzeczenie sądu opiekuńczego potwierdzające opiekę naprzemienną.

Dla opiekuna faktycznego

Jeśli jesteś opiekunem faktycznym (czyli wystąpiłeś do sądu o przysposobienie dziecka i sąd powierzył Ci opiekę do czasu zakończenia procesu adopcji), dołącz do wniosku zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka. Zaświadczenie to musi zawierać datę wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka.

Dla opiekuna prawnego

Dołącz do wniosku orzeczenie sądu opiekuńczego o ustaleniu Cię opiekunem prawnym dziecka.

Dla osoby sprawującej pieczę zastępczą

Jeśli sprawujesz pieczę zastępczą, czyli:

- jesteś rodzicem zastępczym,
- prowadzisz rodzinny dom dziecka,
- jesteś dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego

– dołączyć do wniosku zaświadczenie powiatowego centrum pomocy rodzinie o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, wraz z datą umieszczenia w pieczy.

Od kiedy ustalamy prawo do świadczenia

Prawo do świadczenia aktywnie w żłobku ustalamy od miesiąca:

- w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym dziecko zacznie uczęszczać do żłobka lub klubu dziecięcego albo będzie pod opieką dziennego opiekuna,
- w którym dziecko zaczęło uczęszczać do żłobka lub klubu dziecięcego albo jest pod opieką dziennego opiekuna – jeśli złożysz wniosek w ciągu 2 miesięcy od tej daty.

PRZYKŁAD 3

12 grudnia 2025 r. ojciec złożył wniosek o świadczenie aktywnie w żłobku na córkę, która chodzi do żłobka od 1 października 2025 r. Ojcu przysługuje świadczenie od 1 grudnia 2025 r., czyli od miesiąca, w którym złożył wniosek. Gdyby ojciec złożył wniosek do 1 grudnia 2025 r., świadczenie to przysługiwałoby mu od 1 października 2025 r., czyli od dnia, w którym córka zaczęła chodzić do żłobka.

Jak wypłacamy świadczenie

Świadczenie aktywnie w żłobku przekazujemy na rachunek bankowy podmiotu, który prowadzi żłobek lub klub dziecięcy albo zatrudnia dziennego opiekuna, lub na rachunek bankowy dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek do 20. dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

Podstawa prawna

- [1] Art. 14 i 15 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz.U. z 2024 r. poz. 858, z późn. zm.).
- [2] Art. 15 ust. 9 ustawy Aktywny rodzic.
- [3] Art. 47 ust. 4 ustawy Aktywny rodzic.
- [4] Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie wysokości kosztu pobytu dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna na okres od dnia 1 kwietnia 2025 r. do dnia 31 marca 2026 r. (M. P. z 2025 r. poz. 283).
- [5] Art. 47 ust. 3 ustawy Aktywny rodzic.

Świadczenie aktywnie w domu

Komu przysługuje świadczenie

Świadczenie aktywnie w domu przysługuje Ci, jeśli jesteś [1]:

- matką albo ojcem, jeżeli dziecko mieszka z Tobą i pozostaje na Twoim utrzymaniu, również w przypadku, gdy dziecko zgodnie z orzeczeniem sądu jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców [2],
- opiekunem faktycznym dziecka (czyli masz złożony wniosek do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka, jeśli dziecko to znajduje się pod Twoją opieką).

Świadczenie to przysługuje na wniosek i mogą go złożyć tylko te osoby.

Co z obywatelami Ukrainy

Świadczenie aktywnie w domu nie przysługuje obywatelom Ukrainy ze statusem UKR, którzy przybyli do Polski w związku z działaniami wojennymi.

Na kogo przysługuje świadczenie

Świadczenie aktywnie w domu przysługuje na każde dziecko w rodzinie, w wieku od 12. do 35. miesiąca życia.

Dokładnie liczy się to następująco: od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko skończyło 12. miesiąc, do ostatniego dnia miesiąca przed tym, w którym dziecko skończy 36. miesiąc.

Świadczenie przysługuje bez względu na dochód w rodzinie.

Od 1 października 2024 r. świadczenie aktywnie w domu zastąpiło rodzinny kapitał opiekuńczy (RKO). Ustawa Aktywny rodzic zawiera przepisy przejściowe, które odnoszą się m.in. do osób, którym 1 października 2024 r. przysługuje prawo do RKO [3].

Ile wynosi świadczenie

Świadczenie aktywnie w domu przysługuje w wysokości **500 zł miesięcznie** na dziecko, niezależnie od tego, czy ma ono orzeczenie o niepełnosprawności.

Świadczenie przysługuje na dziecko w pełnej wysokości także w przypadku, gdy prawo do świadczenia powstało w trakcie miesiąca. Na przykład w sytuacji, gdy dziecko zostało przyjęte przez opiekuna faktycznego na wychowanie w połowie lub pod koniec miesiąca.

PRZYKŁAD 1

Jeśli opiekun faktyczny złoży wniosek o świadczenie na dziecko, które zostało przyjęte na wychowanie 15 stycznia 2025 r., przyznamy mu prawo do świadczenia od 15 stycznia 2025 r. Za styczeń 2025 r. przysługuje mu świadczenie w pełnej wysokości, czyli 500 zł.

Gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców, kwotę świadczenia ustala się każdemu z rodziców w połowie wysokości, czyli **250 zł miesięcznie**.

Od świadczenia nie pobiera się:

- zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych,
- składek na ubezpieczenia społeczne,
- składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Świadczenie nie podlega egzekucji administracyjnej i komorniczej.

Czy można wybrać, że chce się pobierać 1000 zł przez 12 miesięcy albo 500 zł przez 24 miesiące, tak jak było przy RKO?

Ustawa nie przewiduje możliwości wyboru kwoty świadczenia aktywnie w domu.

Kiedy świadczenie nie przysługuje

Świadczenie aktywnie w domu nie przysługuje Ci, jeżeli:

- pozbawiono Cię władzy rodzicielskiej,
- dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej,
- Tobie lub członkowi Twojej rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia aktywnie w domu (nie dotyczy to świadczeń z państw UE/EFTA oraz Wielkiej Brytanii).

Świadczenie aktywnie w domu nie przysługuje również wtedy, gdy na dane dziecko pobierzesz już rodzinny kapitał opiekuńczy w łącznej kwocie 12 tys. zł.

Zgodnie z przepisami przejściowymi ustawy [4] łączna maksymalna wysokość rodzinnego kapitału opiekuńczego oraz świadczenia aktywnie w domu pobranych na dane dziecko nie może być wyższa niż 12 tys. zł.

Oznacza to, że jeśli na dziecko przysługiwało RKO, które zostało pobrane w łącznej kwocie 12 tys. zł, nie przysługuje na nie świadczenie aktywnie w domu, nawet jeżeli dziecko nie skończyło jeszcze 35. miesiąca.

Gdzie i jak złożyć wniosek

Wniosek o świadczenie możesz złożyć do nas tylko elektronicznie przez:

- PUE/eZUS,
- aplikację mobilną mZUS,
- portal Emp@tia na stronie empatia.mpips.gov.pl,
- swój bank, jeśli uruchomił taką usługę.

Nie rozpatrzemy wniosków złożonych w formie papierowej.

Jakie dokumenty dołączyć do wniosku

Dla rodziców z opieką naprzemienną

Dołącz do wniosku prawomocne orzeczenie sądu potwierdzające opiekę naprzemienną.

Dla cudzoziemców

Dołącz do wniosku dokument potwierdzający legalny pobyt w Polsce wraz z dostępem do rynku pracy (np. karta pobytu z dostępem do rynku pracy).

Może to być w szczególności:

- karta pobytu – na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy o cudzoziemcach,
- karta pobytu i decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt na terytorium Polski lub inny dokument; który uprawnia Cię do pobytu i pracy w Polsce.

Dla opiekuna faktycznego

Dołącz do wniosku zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka. Zaświadczenie to musi zawierać datę wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka.

Kiedy złożyć wniosek

Wniosek możesz złożyć najwcześniej w miesiącu, w którym dziecko kończy 12 miesięcy. Jeśli złożysz wniosek w kolejnych miesiącach, przyznamy Ci świadczenie od miesiąca, w którym złożysz wniosek.

Na jaki okres ustalamy prawo do świadczenia

Prawo do świadczenia aktywnie w domu ustalamy na okres między pierwszym dniem miesiąca, w którym dziecko skończyło 12. miesiąc, a ostatnim dniem miesiąca przed tym, w którym dziecko skończy 36. miesiąc, czyli do 35. miesiąca.

Prawo do świadczenia aktywnie w domu ustalamy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek [5].

Jak wypłacamy świadczenie

Świadczenie aktywnie w domu przekazujemy na rachunek bankowy, który podasz we wniosku.

Podstawa prawna

- [1] Art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz.U. z 2024 r. poz. 858, z późn. zm.).
- [2] Art. 20 ust. 2 ustawy Aktywny rodzic.
- [3] Art. 75 ust. 7 i 8 ustawy Aktywny rodzic.
- [4] Art. 75 ust. 11 ustawy Aktywny rodzic.
- [5] Art. 47 ust. 1 ustawy Aktywny rodzic.

Świadczenie wychowawcze 800+

Od 1 lutego w danym roku możesz złożyć elektronicznie wniosek o świadczenie wychowawcze na nowy okres: od 1 czerwca tego roku do 31 maja kolejnego roku. Otrzymasz je na każde dziecko do 18 lat. Świadczenie 800+ przysługuje niezależnie od Twoich dochodów.

Kto otrzyma świadczenie

Świadczenie wychowawcze przysługuje Ci na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat, jeśli jesteś:

- matką, ojcem albo opiekunem faktycznym dziecka, które wspólnie z Tobą mieszka i które utrzymujesz;
- opiekunem prawnym dziecka;
- rodzicem zastępczym dziecka;
- opiekunem tymczasowym;
- osobą prowadzącą rodzinny dom dziecka;
- dyrektorem:
 - placówki opiekuńczo-wychowawczej,
 - dyrektorem regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej,
 - dyrektorem interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego,
 - dyrektorem domu pomocy społecznej.

WAŻNE!

Jesteś opiekunem faktycznym, jeśli opiekujesz się dzieckiem i wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o przysposobienie dziecka.

Kiedy świadczenie nie przysługuje

Nie otrzymasz świadczenia wychowawczego, jeśli:

- dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- dziecko zostało umieszczone w instytucji, która zapewnia całodobowe, nieodpłatne pełne utrzymanie, czyli w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, szkole wojskowej lub innej szkole;
- pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- Tobie lub członkowi Twojej rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego (nie dotyczy to świadczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu – UE/EFTA – lub z Wielkiej Brytanii dla osób objętych umową wystąpienia).

Co z cudzoziemcami

Jeśli jesteś obywatelem państwa spoza UE/EFTA lub Wielkiej Brytanii (osobą objętą umową wystąpienia) i masz dokument potwierdzający legalność pobytu na terytorium Polski z dostępem do rynku pracy, to oznacza, że w okresie świadczeniowym 2026/2027 musisz spełnić dodatkowe warunki:

- mieszkać na terytorium Polski w okresie, na który prawo zostanie przyznane,
- dziecko, na które ubiegasz się o świadczenie wychowawcze, powinno realizować obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny lub obowiązek nauki,
- być aktywnym zawodowo na terytorium Polski w okresie, na który prawo zostanie przyznane.

WAŻNE!

W przypadku obywateli Ukrainy ze statusem **UKR**, którzy przybyli do Polski w związku z działaniami wojennymi, warunki te muszą być spełnione w okresie świadczeniowym 2025/2026 (od 1 lutego 2026 r.).

Na podstawie czego jest weryfikowane spełnienie warunku aktywności zawodowej

Weryfikowane jest, czy osoba ubiegająca się o świadczenie:

- jest w jednej z poniższych sytuacji:
 - zatrudnienie,
 - prowadzenie działalności gospodarczej,
 - podleganie ubezpieczeniu rolniczemu,

- pobieranie emerytury/renty,
- przebywanie na urlopie wychowawczym,
- rejestracja w urzędzie pracy (z prawem lub bez prawa do zasiłku),
- opłacanie składek z innego tytułu,
- podlega ubezpieczeniom emerytalno-rentowym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu,
- ma podstawę wymiaru tych ubezpieczeń w odpowiedniej wysokości.

Kiedy nie badamy warunku aktywności zawodowej dla podanych grup cudzoziemców

- Jeśli wnioskuje o świadczenie na dziecko będące obywatelem Polski.
- Jeśli wychowują dziecko do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności.
- Jeśli wychowują dziecko powyżej 16. roku życia o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od kiedy przysługuje świadczenie

Jeśli składasz wniosek na nowy okres świadczeniowy między 1 lutego a 31 maja, przyznamy Ci świadczenie od 1 czerwca do 31 maja kolejnego roku.

Jeśli złożysz wniosek po 31 maja, to przyznamy Ci prawo do świadczenia od miesiąca, w którym złożysz wniosek, ale nie wcześniej niż od dnia:

- urodzenia dziecka,
- objęcia dziecka opieką, przysposobienia dziecka, faktycznego umieszczenia dziecka w domu pomocy społecznej albo w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Jeśli złożysz wniosek o świadczenie wychowawcze na nowo narodzone dziecko w ciągu 3 miesięcy od dnia urodzenia dziecka, otrzymasz świadczenie od dnia urodzenia dziecka. (Nie dotyczy obywateli Ukrainy ze statusem UKR).

Jeśli złożysz wniosek o świadczenie wychowawcze w ciągu 3 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką, przysposobienia dziecka lub faktycznego umieszczenia dziecka w domu pomocy społecznej lub w pieczy zastępczej, otrzymasz prawo do świadczenia od dnia objęcia dziecka opieką, umieszczenia w pieczy lub domu pomocy społecznej.

Jeśli dziecko kończy 18 lat w trakcie okresu świadczeniowego, przyznamy świadczenie wychowawcze do dnia poprzedzającego dzień 18. urodzin dziecka.

Ile wynosi świadczenie

Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 800 zł miesięcznie na dziecko. Tylko w dwóch sytuacjach wypłacimy świadczenie w niższej wysokości: gdy dziecko urodzi się albo ukończy 18 lat w trakcie miesiąca. W takich sytuacjach kwotę świadczenia wychowawczego za niepełny miesiąc ustalimy w następujący sposób:

- podzielimy kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu,
- otrzymaną kwotę pomnożymy przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje,
- kwotę świadczenia zaokrąglimy do 10 groszy w górę.

Otrzymasz świadczenie wychowawcze w wysokości wynikającej z polskich przepisów także wtedy, gdy masz prawo do świadczenia rodzinnego z innego państwa członkowskiego UE/EFTA lub z Wielkiej Brytanii (dla osób objętych Umową Wystąpienia).

Gdzie i jak złożyć wniosek

Aby otrzymać świadczenie wychowawcze, musisz złożyć do nas wniosek:

- SW-R – jeśli jesteś matką albo ojcem dziecka,
- SW-O – jeśli sprawujesz pieczę zastępczą nad dzieckiem, jesteś opiekunem prawnym albo opiekunem faktycznym, opiekunem tymczasowym,
- SW-D – jeśli jesteś dyrektorem: placówki opiekuńczo-wychowawczej, opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, domu pomocy społecznej.

WAŻNE!

Wnioski o świadczenie wychowawcze możesz złożyć tylko elektronicznie. Wszystkie wnioski (SW-R, SW-O, SW-D) możesz złożyć [przez Platformę Usług Elektronicznych \(PUE\)/eZUS](#) albo [przez aplikację mobilną mZUS](#). Będą one przechowywane w zakładce [Dokumenty i wiadomości] → [Dokumenty wysłane]. Wnioski SW-R i SW-O możesz też złożyć za pomocą aplikacji mobilnej mZUS.

Jeśli jesteś matką lub ojcem dziecka i masz numer PESEL, możesz złożyć wniosek SW-R także przez:

- [portal Emp@tia na stronie empatia.mpips.gov.pl](mailto:Emp@tia),
- swój bank, jeśli uruchomił taką usługę ([listę banków, przez które możesz złożyć wniosek, znajdziesz na stronie zus.pl w zakładce \[Baza wiedzy\]](#) → [\[Bieżące wyjaśnienia komórek\]](#) → [\[Świadczenia\]](#)).

Jeśli składasz wniosek innym sposobem niż przez PUE/eZUS, przeczytaj informacje, które zawarliśmy w podrozdziale „Kiedy sami założymy Ci profil na PUE/eZUS” na s. 31.

Jeśli występujesz o świadczenie wychowawcze na kilkoro dzieci i forma opieki jest taka sama (np. jesteś matką albo ojcem dzieci), składasz jeden wniosek. Jeśli forma opieki jest inna, np. występujesz o świadczenie wychowawcze na dziecko, którego jesteś rodzicem, oraz na dziecko, którego jesteś opiekunem prawnym, musisz złożyć dwa wnioski – SW-R i SW-O.

Jakie dokumenty dołączyć do wniosku

Aby otrzymać świadczenie wychowawcze, musisz dołączyć do składanego elektronicznie wniosku:

- zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka – jeśli składasz wniosek jako opiekun faktyczny dziecka;
- orzeczenie sądu opiekuńczego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka – jeśli składasz wniosek jako opiekun prawny dziecka;
- orzeczenie polskiego sądu opiekuńczego o ustanowieniu jako opiekuna tymczasowego;
- dokument, potwierdzający legalność pobytu w Polsce cudzoziemca, a więc dokument, na podstawie którego masz prawo do pobytu i wykonywania pracy w Polsce, np. karta pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, karta stałego pobytu (nie dotyczy to obywateli UE/EFTA);
- zaświadczenie z powiatowego centrum pomocy rodzinie albo od innego organizatora pieczy zastępczej, które potwierdza umieszczenie dziecka w pieczy (z datą umieszczenia) – jeśli jesteś rodzicem zastępczym, osobą prowadzącą rodzinny dom dziecka albo dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (w zaświadczeniu powinna być data umieszczenia w pieczy zastępczej);
- decyzję albo orzeczenie o umieszczeniu dziecka w domu pomocy społecznej (z datą umieszczenia) – jeśli jesteś dyrektorem domu pomocy społecznej;
- upoważnienie do złożenia wniosku o świadczenie wychowawcze w imieniu dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, domu pomocy społecznej – jeśli składasz wniosek w imieniu dyrektora;
- orzeczenie sądu o opiece naprzemiennej – jeśli opiekujesz się dzieckiem na przemian z drugim rodzicem (z którym rozwiodłeś się, żyjesz w separacji lub rozłączeniu) w porównywalnych i powtarzających się okresach, np. pierwszy tydzień miesiąca opieka matki, a drugi tydzień miesiąca opieka ojca.

Kiedy dostaniesz świadczenie

Wniosek w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na okres świadczeniowy, który trwa od 1 czerwca do 31 maja następnego roku, możesz złożyć od 1 lutego. Od daty złożenia wniosku z wymaganymi dokumentami zależy termin ustalenia prawa i wypłaty świadczenia.

Jeśli złożysz prawidłowo wypełniony wniosek z wymaganymi dokumentami:

- do 30 kwietnia – wypłacimy Ci należne świadczenie w czerwcu;
- od 1 do 31 maja – wypłacimy Ci należne świadczenie najpóźniej 31 lipca wraz z wyrównaniem kwoty świadczenia od czerwca;
- od 1 do 30 czerwca – wypłacimy Ci należne świadczenie najpóźniej 31 sierpnia wraz z wyrównaniem kwoty świadczenia od czerwca;
- od 1 do 31 lipca – wypłacimy Ci należne świadczenie najpóźniej 30 września wraz z wyrównaniem kwoty świadczenia od lipca;
- od 1 do 31 sierpnia – wypłacimy Ci należne świadczenie najpóźniej 31 października wraz z wyrównaniem od sierpnia.

Świadczenie otrzymasz w formie bezgotówkowej co miesiąc:

- na numer rachunku płatniczego w Polsce, który wskażesz we wniosku,
- na rachunek bankowy w państwie członkowskim UE/EFTA albo w Wielkiej Brytanii (dotyczy osób objętych Umową Wystąpienia), jeśli tam mieszkasz.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2024 r. poz. 1576, z późn. zm.)

Program Dobry Start 300+

Wyprawkę szkolną dziecka w wysokości 300 zł możesz otrzymać raz w roku.

Kto otrzyma świadczenie

Możesz otrzymać 300 zł na wyprawkę szkolną ucznia – na dziecko w wieku:

- do 20 lat,
- do 24 lat, jeśli jest dzieckiem z niepełnosprawnością.

Możesz złożyć wniosek, jeśli jesteś:

- rodzicem dziecka;

WAŻNE!

- Jeśli opiekujesz się dzieckiem równocześnie z drugim rodzicem, wniosek składa jedno z Was. Jeśli oboje złożycie wnioski, świadczenie otrzyma ta osoba, która zrobiła to pierwsza.
- Jeśli dziecko nie mieszka z obojgiem rodziców, wniosek składa ten rodzic, który faktycznie opiekuje się dzieckiem.
- Jeśli zgodnie z orzeczeniem sądu sprawujesz opiekę naprzemienną z drugim rodzicem, to każde z Was może złożyć wniosek i otrzymać świadczenie w wysokości 150 zł.

- opiekunem faktycznym dziecka, czyli osobą, która opiekuje się nim i złożyła do sądu wniosek o jego przysposobienie;
- opiekunem prawnym dziecka, czyli osobą, której sąd powierzył opiekę nad dzieckiem;
- opiekunem tymczasowym dziecka na podstawie orzeczenia polskiego sądu opiekuńczego;
- pełnoletnim uczniem i nie jesteś na utrzymaniu rodziców, ponieważ rodzice nie żyją lub masz ustalone alimenty od nich;
- osobą, która opuszcza rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną (tzw. osobą usamodzielnianą).

Na dzieci w pieczy zastępczej wniosek o świadczenie może złożyć:

- rodzina zastępcza,
- osoba prowadząca rodzinny dom dziecka,
- dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej.

WAŻNE!

Jeśli jesteś obywatelem państwa spoza UE/EFTA lub Wielkiej Brytanii (osobą objętą umową wystąpienia) i masz dokument potwierdzający legalność pobytu na terytorium Polski z dostępem do rynku pracy, to oznacza, że od 1 lipca 2026 r. musisz spełnić dodatkowo warunek aktywności zawodowej na terytorium Polski.

Na podstawie czego jest weryfikowane spełnienie warunku aktywności zawodowej

Weryfikowane jest, czy osoba ubiegająca się o świadczenie:

- jest w jednej z poniższych sytuacji:
 - zatrudnienie,
 - prowadzenie działalności gospodarczej,
 - podleganie ubezpieczeniu rolniczemu,
 - pobieranie emerytury/renty,
 - przebywanie na urlopie wychowawczym,

- rejestracja w urzędzie pracy (z prawem lub bez prawa do zasiłku),
- opłacanie składek z innego tytułu,
- podlega ubezpieczeniom emerytalno-rentowym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu,
- ma podstawę wymiaru tych ubezpieczeń w odpowiedniej wysokości.

Kiedy nie badamy warunku aktywności zawodowej dla podanych grup cudzoziemców

- Jeśli wnioskuje o świadczenie na dziecko będące obywatelem Polski.
- Jeśli wychowują dziecko do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności.
- Jeśli wychowują dziecko powyżej 16. roku życia o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Kiedy złożyć wniosek

Wniosek możesz złożyć od 1 lipca do 30 listopada danego roku.

WAŻNE!

Po 30 listopada możesz złożyć wniosek przez PUE/eZUS, tylko gdy dziecko powyżej 20. roku życia uzyska orzeczenie o niepełnosprawności po 30 listopada.

Gdzie i jak złożyć wniosek

Aby otrzymać świadczenie 300+, musisz złożyć wniosek:

- DS-R – jeśli jesteś matką albo ojcem dziecka,
- DS-O – jeśli sprawujesz pieczę nad dzieckiem (jesteś rodzicem zastępczym, osobą prowadzącą rodzinny dom dziecka), jesteś opiekunem prawnym, opiekunem faktycznym albo opiekunem tymczasowym,
- DS-D – jeśli jesteś dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej lub opiekuńczo-terapeutycznej,
- DS-S – jeśli jesteś osobą uczącą się lub usamodzielnianą.

WAŻNE!

Wniosek o świadczenie dobry start możesz złożyć do nas tylko elektronicznie. Wszystkie wnioski (DS-R, DS-O, DS-D, DS-S) możesz złożyć przez [Platformę Usług Elektronicznych \(PUE\)/eZUS](#). Będą one przechowywane w zakładce [Dokumenty i wiadomości] → [Dokumenty wysłane]. Wnioski DS-R, DS-O i DS-S możesz też złożyć za pomocą aplikacji mobilnej mZUS.

Jeśli jesteś rodzicem, wniosek DS-R możesz także złożyć przez:

- [portal Emp@tia na stronie empatia.mpips.gov.pl](#),
- swój bank, jeśli uruchomił taką usługę ([listę banków, przez które możesz złożyć wniosek](#), znajdziesz na stronie [zus.pl](#) w zakładce [Baza wiedzy] → [Bieżące wyjaśnienia komórek] → [Świadczenia]).

Jeśli składasz wniosek innym sposobem niż przez PUE/eZUS, przeczytaj informacje, które zawarliśmy w podrozdziale „Kiedy sami założymy Ci profil na PUE/eZUS” na s. 31.

Jakie dokumenty dołączyć do wniosku

Aby otrzymać świadczenie dobry start, musisz dołączyć do składanego elektronicznie wniosku:

- zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka – jeśli składasz wniosek jako opiekun faktyczny dziecka;
- orzeczenie sądu opiekuńczego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka – jeśli składasz wniosek jako opiekun prawny dziecka;
- orzeczenie polskiego sądu opiekuńczego o ustanowieniu opiekuna tymczasowego – jeśli składasz wniosek jako opiekun tymczasowy dziecka;
- dokument, potwierdzający legalność pobytu w Polsce cudzoziemca, a więc dokument, na podstawie którego jesteś uprawniony do pobytu i wykonywania pracy w Polsce, np. kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, kartę stałego pobytu (nie dotyczy to obywateli UE/EFTA);
- zaświadczenie z powiatowego centrum pomocy rodzinie albo od innego organizatora pieczy zastępczej, które potwierdza umieszczenie dziecka w pieczy – jeśli jesteś rodzicem zastępczym, osobą prowadzącą rodzinny dom dziecka albo dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej albo opiekuńczo-terapeutycznej (w zaświadczeniu powinna być data umieszczenia w pieczy zastępczej);
- upoważnienie do złożenia wniosku o świadczenie dobry start w imieniu dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, opiekuńczo-terapeutycznej – jeśli składasz wniosek w imieniu dyrektora;
- zaświadczenie z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie o objęciu programem usamodzielniania – jeśli składasz wniosek jako osoba usamodzielniana;
- orzeczenie sądu o opiece naprzemiennej – jeśli opiekujesz się dzieckiem na przemian z drugim rodzicem (z którym rozwiodłeś się, żyjesz w separacji lub rozłączeniu) w porównywalnych i powtarzających się okresach, np. przez pierwszy tydzień miesiąca dzieckiem opiekuje się matka, przez drugi – ojciec;
- akt zgonu rodzica – jeśli składasz wniosek jako osoba ucząca się w związku ze śmiercią obojga rodziców albo jednego rodzica, jeśli od drugiego masz prawo do alimentów;

- wyrok sądowy lub ugodę sądową, z których wynika, że masz prawo do alimentów od rodziców albo jednego rodzica, w przypadku gdy drugi rodzic nie żyje – jeśli składasz wniosek jako osoba ucząca się;
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – jeśli składasz wniosek na niepełnosprawne dziecko w wieku od 21. do 24. roku życia.

Kiedy dostaniesz świadczenie

Jeśli złożysz wniosek do końca sierpnia, pieniądze otrzymasz najpóźniej 30 września. Jeśli wniosek złożysz później, świadczenie wypłacimy w ciągu 2 miesięcy od dnia, w którym złożysz wniosek z wymaganymi dokumentami.

Świadczenie otrzymasz na rachunek bankowy, który podasz we wniosku.

Świadczenie z programu Dobry Start jest zwolnione z opodatkowania. Nie podlega też egzekucji, więc komornik nie może go zająć.

Podstawa prawna

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2021 r. poz. 1092).

Dodatkowe informacje o świadczeniach dla rodziny

Poniższe informacje są wspólne dla: świadczenia wychowawczego 800+, programu Dobry Start 300+ oraz świadczeń z programu Aktywny Rodzic.

Kiedy sami założymy Ci profil na PUE/eZUS

Jeżeli złożysz wniosek przez bank albo portal Emp@tia, a nie masz profilu na PUE/eZUS, założymy Ci taki profil na podstawie danych z wniosku. Na adres e-mail, który podasz we wniosku, otrzymasz potwierdzenie założenia profilu, a na numer telefonu – jednorazowe hasło, które musisz zmienić przy pierwszym logowaniu do PUE/eZUS. Hasło otrzymasz w SMS-ie z adresu „ZUS”.

Założymy Ci profil na PUE/eZUS, abyś miał dostęp do informacji o swoim wniosku i dofinansowaniu oraz abyśmy mogli się z Tobą kontaktować.

WAŻNE!

Informacja o tym, że masz złożony wniosek o świadczenie, pojawi się na Twoim profilu na PUE/eZUS po przetworzeniu wniosku – może to trwać do 48 godzin.

Jak Cię poinformujemy o przyznaniu świadczenia

Jeśli przyznamy Ci świadczenie, nie będziemy wydawać decyzji. Informację o tym, że przyznaliśmy świadczenie, otrzymasz na swoim koncie na PUE/eZUS.

Kiedy wydamy decyzję

Wydamy decyzję w następujących sprawach:

- odmowy przyznania świadczenia,
- uchylenia prawa do świadczenia,
- zmiany prawa do świadczenia,
- nienależnie pobranego świadczenia.

WAŻNE!

Doręczymy Ci decyzję wyłącznie w formie elektronicznej na PUE/eZUS.

Informację o umieszczeniu decyzji na Twoim koncie na PUE/eZUS otrzymasz na adres mailowy, a także na numer telefonu, który podasz we wniosku.

Jak możesz odwołać się od decyzji

Od decyzji możesz odwołać się do prezesa ZUS w ciągu 14 dni od jej doręczenia.

Od decyzji prezesa ZUS przysługuje Ci skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego w ciągu 30 dni od doręczenia decyzji – za naszym pośrednictwem.

Jak się z Tobą skontaktujemy

Całą korespondencję w sprawie świadczeń dla rodziny prowadzimy z Tobą przez PUE/eZUS. Informację o tym, że na PUE/eZUS czekają na Ciebie pisma w sprawie świadczenia, możemy też przestać w wiadomości e-mail lub SMS – jeśli we wniosku podasz swój adres e-mail lub numer telefonu.

Jeśli nie wypełnisz prawidłowo wniosku, poprosimy Cię o jego poprawienie w ciągu 14 dni.

Jeśli nie złożysz wymaganych dokumentów, poprosimy Cię o ich dostarczenie i wyznaczymy Ci termin od 14 do 30 dni.

Jeśli nie poprawisz lub nie uzupełnisz dokumentów w wyznaczonym terminie, nie rozpatrzymy Twojego wniosku.

Możemy Cię też prosić o udzielenie nam dodatkowych informacji w wyznaczonym terminie. Na przykład jeśli będziemy mieć wątpliwości, czy spełniasz warunki do tego, by otrzymywać świadczenie aktywnie w domu lub aktywnie w pracy, w szczególności warunków zamieszkania w Polsce, możemy Cię poprosić o udzielenie nam informacji w tej sprawie.

Gdzie otrzymasz pomoc

Otrzymasz pomoc:

- w Centrum Kontaktów Klientów ZUS pod numerem telefonu 22 560 16 00 lub przez e-mail cot@zus.pl (czynne od poniedziałku do piątku w godz. 7.00–18.00),
- we wszystkich placówkach ZUS,
- podczas e-wizyty w ZUS.

Adresy placówek i szczegóły dotyczące e-wizyty znajdziesz na stronie www.zus.pl w zakładce [O ZUS] → [Kontakt].

NFZ radzi

Pamiętaj, aby zgłosić dziecko, które nie ukończyło 18 lat, do ubezpieczenia zdrowotnego u swojego pracodawcy. To nic nie kosztuje, a dzięki temu zyskujesz m.in. dostęp do danych dziecka na **Internetowym Koncie Pacjenta**, a tam:

- podgląd historii leczenia i e-recept,
- dostęp do e-skierowań,
- możliwość złożenia wniosku o wydanie karty EKUZ,
- możliwość pobrania Unijnego Certyfikatu COVID.

Więcej informacji znajdziesz na stronie www.pacjent.gov.pl w zakładce [Internetowe Konto Pacjenta].

WAŻNE

Każda zmiana pracodawcy lub zmiana tytułu ubezpieczenia u aktualnego pracodawcy powoduje wyrejestrowanie członków rodziny z ubezpieczenia zdrowotnego.

PORADNIK DLA RODZICÓW I OPIEKUNÓW DZIECI

Ubezpieczenia społeczne
i ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia

ZUS

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

„Poradnik dla rodziców i opiekunów dzieci” to praktyczne narzędzie, które w prosty sposób tłumaczy co należy zrobić, aby uzyskać różne świadczenia z ZUS. Publikacja prowadzi krok po kroku:

- wyjaśnia przepisy,
- wskazuje, jakie dokumenty trzeba dostarczyć i które formularze wypełnić,
- podaje ustawowe i kodeksowe terminy, w jakich trzeba podjąć poszczególne działania,
- tłumaczy, jak korzystać z portalu eZUS.

Poradnik możesz pobrać ze strony zus.pl z zakładki [Baza wiedzy] → [Biblioteka ZUS] → [Poradniki].

Złatwiaj sprawy w ZUS wygodnie

eZUS

elektroniczna
obsługa spraw

ZUS

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

mZUS

aplikacja mobilna
dla klientów indywidualnych

Centrum Kontaktu Klientów
22 560 16 00
cot@zus.pl

mZUS
dla Płatnika

aplikacja mobilna
dla płatników składek

Umów się na rozmowę online:
www.zus.pl/e-wizyta

mZUS
dla Lekarza

aplikacja mobilna
dla lekarzy

Więcej informacji:
www.zus.pl